

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Sz. A MAGYAR KÖNYVTÁRÜGY

Cím: ÚJ MÉRFÖLDKÖVE

Forrás:

Művelő lap

3p

(Hely)

1952. VI. 6.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

027.1
0. SZ. K.

Idő:

"1952"

Személy:

Helyszám:

A Horthy-rendszerben a könyvtárügy az egyik legmostohábban kezelt terület volt. Jellemző erre az is, hogy az ország legnagyobb könyvtárának, a több mint egymillióköteles Széchenyi könyvtárnak forgalma 1913-tól 1923-ig nem emelkedett, hanem folyton csökkent.

Mennyire más a helyzet ma. A Széchenyi könyvtár olvasótermében 1951-ben 92.000 látogató fordult meg. Az üzemi, falusi könyvtárakat nem is lehet a régi állapothoz hasonlítani, mert ezeknek nincs múltjuk, ilyenek azelőtt alig voltak. Ma már a vidéki, városi és falusi könyvtárakban kb. 250.000 az olvasók száma. Csak a falusi könyvtárainkban 1951-ben több mint kétfélmillió könyvet olvastak. Szép nagy számok ezek, komoly eredménynek mondhatók, ha a múlthoz mérjük őket. De ha azt nézzük, hogy az ország lakosságának több mint kilencven százaléka még nem könyvtárlátogató, akkor látjuk meg igazán teljes nagyságában az előttünk álló feladatokat.

Létrejött már a magyar könyvtárügy országos hálózata, százezrek olvasnak, de tovább kell mennünk, milliók táplálékává kell tenni a magyar könyvtárak gazdag kincseit. Ha milliók hasznosítják a könyvtárakban felhalmozott hatalmas tudományos, műszaki, irodalmi értékeket — nemcsak kultúraltabb lesz a mi dolgozó népünk, hanem öntudatosabb, áldozatkészebb, jobb szakemberekké válnak. A képzetlenebb, öntudatosabb emberek gyorsabban építik az új szocialista hazát, jobban helytállnak a béke védelmében. És ez a könyvtárak legfontosabb feladata.

Kormányunk felismerve a könyvtárak munkájának nagy jelentőségét, május 4-én határozatot hozott a magyar könyvtárügy fejlesztéséről. A minisztertanács határozata egyben figyelmeztetés és felhívás is a helyi tanácsokhoz, tömegszervezetekhez és állami funkcionáriusokhoz, hogy jobban becsüeljék, s az eddiginél sokkal jobban segítsék a területükön, vagy irányításuk alatt levő könyvtár munkát.

A könyvtárak munkájában az eredmények mellett számos mulasztással és fogyatékosággal találkozhatunk. Még majdnem minden járásban akad olyan falusi könyvtár, amelyik nem működik. A működő könyvtárak egy részének könyvanyaga is porosodik meg. Mindennek egyik fő oka az, hogy az illetékes szervek, a tanácsok, az üzemi bizottságok minden más munkát fontosabbnak tartottak s a könyvtárak ügyét elhanyagolták.

A minisztertanács határozata kimondja: »Az illetékes helyi tanácsok kötelesek ellenőrizni és támogatni a könyvtárak munkáját, a könyvek propagálását, az olvasók számának és a könyvek forgalmának növekedését, az olvasók igényeinek kielégítését.

A helyi tanácsok kötelesek gondoskodni az illetékeségi területükön levő könyvtárak anyagi szükségleteiről (megfelelő helyiségről, berendezésről, fűtésről stb.) a könyvvállomány fejlesztéséről, az elronyolódott könyvek újrakötéséről és a könyvtárosi állások betöltéséről.« (9. pont.)

Az üzemi, szakszervezeti könyvtáraknak hasonló rendezabályokra lesz szükségük.

A minisztertanács határozatot hoz megyei és járási könyvtárak létesítéséről is, amelyeket a helyi városi könyvtár és a körzeti könyvtárak egyesítésével kell megszervezni. Ez az intézkedés igen sokat fog javítani a könyvtárak munkáján. A körzeti könyvtárak ugyanis nem voltak valóságos könyvtárak, csupán szervezeti és adminisztrációs központok. Az új könyvtártípus létrehozása azt biztosítja, hogy a kisebb állami (és nem állami) könyvtárak is olyan központtól kaphatnak módszertani segítséget, tanácsot, amelyek rendelkeznek ilyen tapasztalatokkal.

A határozat külön pontja mondja ki a »könyvellátó« létesítését. Ennek a legfőbb feladata az lesz, hogy azokat a könyvtárakat (nagy tudományos könyvtárak, megyei, járási, nagyüzemi, s általában olyan könyvtárak, hol függetlenített vagy félfüggetlenített könyvtáros működik és a könyvtárnak költségvetésileg biztosított pénzügyi kerete van) — amelyekkel szerződést köt — ellássa megfelelő könyvekkel (könyvtári kötésben) és a könyvtári munkához szükséges egyéb technikai kellékekkel. (Kartonlapok, nyilvántartások stb.)

A módszertani kabinet — megalakulása után — minden könyvtáros előtt nyitva áll. Ide személyesen vagy levélben bármikor fordulhat kérdéseivel minden üzemi, falusi, vagy fiókkönyvtáros, mindig tanácsot, felvilágosítást fog kapni.

Az Országos Széchenyi könyvtárát a határozat nagy és fontos feladattal

bízta meg. Egy hálózatba vonja a határozat az ország legnagyobb könyvtárát, a Széchenyi könyvtárat a legkisebb városi és falusi könyvtárakkal, megvalósítva ezzel is a könyvtárügy egységét. A nagy tudományos könyvtárak kötelesek állandóan segíteni a kisebb könyvtárak munkáját. Ez a segítségnyújtás egyes üzemek és vidéki városok páronálásával már meg is kezdődött.

A könyvtárak munkájának megjavítása és magasabb szintre emelése elsősorban a könyvtárosokra hárul. A minisztertanács határozata a könyvtár munka megbecsülését fejezte ki akkor, amikor kimondta, hogy a könyvtárakban dolgozó hivatásos könyvtárosok számának arányosan kell lennie az elvégzendő feladattal. Ez azt jelenti, hogy egyre több olyan kisebb könyvtár lesz, amelynek forgalma már kinő a társadalmi munka keretéből és ezeken a helyeken hivatásos könyvtárost kell beállítani. A legjobban dolgozó üzemi és falusi könyvtárak vezetői előbb-utóbb hivatásos könyvtárosok lesznek.

A jó könyvtáros állandóan érintkezik az olvasókkal, céltudatosan irányítja az olvasásukat. És hogy munkáját jól ellássa, állandóan képeznie kell magát, sokat kell olvasnia, hogy tájékozottságot szerezzen a könyvek között.

A minisztertanács határozata kultúrforradalmunk újabb mérföldköve, kultúránk megbecsülésének újabb bizonyítéka.